

A Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága
1535 Budapest, Pf. 773

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott Bauer Tamás (1121 Budapest, Ágnes út 29. sz. alatti lakos) az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. §-ának b) pontja alapján a törvény 21. § (2) bekezdésében biztosított jogommal élve a következő

i n d í t v á n y t

terjesztem elő:

Indítványozom, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg: a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alapról, és a szabad nyugdíjpénztár-választás lebonyolításával összefüggő egyes törvénymódosításokról szóló 2010. évi CLIV. törvény (a továbbiakban Nyaat.) 18. §-a, 28. §-ának (1) bekezdése és 36. §-a ellentétes az Alkotmánnyal, nevezetesen a 2. § (2) bekezdésével illetve az 54. § (1) bekezdésével.

Kezdeményezem továbbá, hogy az alkotmányellenesség megállapítása mellett az Alkotmánybíróság a Nyaat. támadott 18. §-át, 28. §-a (1) bekezdését és 35. §-át semmisítse meg.

I n d o k o l á s

I.

Az Alkotmánynak a Nyaat. által érintett rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„54. § (1) A Magyar Köztársaságban minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektől senkit nem lehet önkényesen megfosztani.”

„70/E. § (1) A Magyar Köztársaság állampolgárainak joguk van a szociális biztonsághoz; öregség, betegség, rokkantság, özvegyiség, árvaság és önhibájukon kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén a megélhetésükhöz szükséges ellátásra jogosultak.

(2) A Magyar Köztársaság az ellátáshoz való jogot a társadalombiztosítás útján és a szociális intézmények rendszerével valósítja meg.”

II.

Az Országgyűlés 2010. december 13-án elfogadta a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alapról, és a szabad nyugdíjpénztár-választás lebonyolításával összefüggő egyes törvénymódosításokról szóló 2010. évi CLIV. törvényt (Nyaat). A Nyaat. 28. § (1) bekezdése új rendelkezéssel váltja fel az Mpt. 123. § (6) bekezdését, amelynek első két mondata a következőt mondja ki: „(6) A magán-nyugdíjpénztári tagnak a magánnyugdíjrendszerben fennálló tagsági jogviszonya fenntartásának szándékáról 2011. január 31. napjáig kell nyilatkoznia. A társadalombiztosítási nyugellátásban nem részesülő, e törvény alapján magánnyugdíjpénztári taggá vált személy magánnyugdíjpénztári tagsági jogviszonya

nyilatkozat hiányában 2011. február 1. napjával megszűnik....” A törvény 18. §-a pedig az Mpt. 24. § (10) bekezdése helyébe a következő rendelkezést lépteti: „(10) A 23. § (1) bekezdés *f*) pontjában meghatározott esetben a magán-nyugdíjpénztári tagnak a magánnyugdíj-rendszerben fennálló tagsági jogviszonya fenntartásának szándékáról – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – személyazonosságának ellenőrzése céljából személyesen, a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervnél kell nyilatkoznia. Azt a magán-nyugdíjpénztári tagot, aki a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv előtti nyilatkozattételben testi fogyatékossága, egyéb egészségügyi ok miatt vagy azért akadályozott, mert személyi szabadságát korlátozó büntetés vagy intézkedés hatálya alatt áll, nyilatkozattételének lehetővé tétele érdekében – kérésére – a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv felkeresi (a továbbiakban: helyszíni nyilatkozattétel). A helyszíni nyilatkozattétel lehetőségét a magán-nyugdíjpénztári tag 2011. január 21-éig írásban kérheti a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervtől. A nyilatkozattételre rendelkezésre álló időtartam alatt tartósan külföldön foglalkoztatott, tartós külföldi szolgálatot teljesítő vagy külföldi tanulmányokat folytató magán-nyugdíjpénztári tag (a továbbiakban: tartósan külföldön tartózkodó pénztártag) nyilatkozatát személyesen a Magyar Köztársaság külképviseletén is megteheti.”

Ez a két rendelkezés együttesen azt jelenti, hogy azoknak a magánpénztár-tagoknak, akiknek akkor nem pályakezdőként a vegyes nyugdíjrendszer bevezetésekor több mint egy teljes év állt rendelkezésére annak a döntésnek a meghozatalára, hogy részlegesen átlépjenek-e a tőkefedezeti elvű magánpénztárba, és a pályakezdőknek is elegendő idejük volt a számukra kötelező magánpénztár kiválasztására, most az állam öt hetet biztosít e döntésre. Amennyiben döntenének, hogy fenntartják magánpénztári tagságukat, a rövid határidővel és a korlátozott számú ügyintéző helyen való személyes ügyintézés kötelező előírásával azokra ró aránytalan terhet, akik fennálló jogi helyzetet fenn kívánják tartani, azon nem kívánnak változtatni. Ez súlyosan sérti mindazoknak az Alkotmány 54. §-a által védett emberi méltóságát, akik korábbi döntésükhöz ragaszkodva a jelenlegi állapotot fenn kívánják tartani.

III.

A Nyaaat. szerint azok a nyugdíjjáruelékot fizető foglalkoztatottak és vállalkozók, akik magánnyugdíj-pénztáraknak is tagjai, ellentétes nyilatkozat híján a törvény erejénél fogva elveszítik magánnyugdíj-pénztári tagságukat, magánnyugdíj-pénztári számlájukon felhalmozódott megtakarításuk a törvényben létrehozott Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alapba kerül, és nyugdíjjogosultságuk idején majd úgy élvezhetnek nyugdíjat, mintha kezdettől fogva csak a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe fizettek volna járulékot. Azok viszont, akik az Mpt. 24. § (10) bekezdésének a Nyaaat. 18. §-a szerint megállapított új szövege szerint nyilatkozatot tesznek a magánnyugdíj-rendszerben fennálló tagsági jogviszonyuk fenntartásáról, azok a Tny. 2. §-ába a Nyaaat. 36. §-ával beillesztett új (6) bekezdésével ettől az időponttól elvesztik jogosultságukat a társadalombiztosítási nyugdíjalapból kapott nyugdíjra:

„36. § A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 2. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Az a személy, aki

- a) 2011. január 31-ét követően létesít magán-nyugdíjpénztári tagsági jogviszonyt, a jogviszony létesítésének időpontjától, de legkorábban 2011. december 1-jétől kezdődően,
- b) 2011. január 31-éig kezdeményezi a magán-nyugdíjpénztári tagsági jogviszonyának fenntartását, 2011. december 1-jétől kezdődően a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerben további szolgálati időt nem szerez, és az ezt követően szerzett keresete, jövedelme a

társadalombiztosítási nyugellátások megállapítása során nem vehető figyelembe, azonban a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 32/B. §-ában meghatározott feltételek szerint az időskorúak járadékára jogosult.”

A társadalombiztosítási rendszer az azt alkalmazó országokban a nem munkaképes, munkajövedelmekből megélni képtelen személyek megélhetésének biztosítására jött létre olyan módon, hogy a rendszer finanszírozásához a munkajövedelemmel rendelkezőktől az állam szed be járulékokat, s magát a rendszert az állam tartja fenn vagy tartatja fenn más szervezetekkel. A társadalombiztosítási rendszer annyiban biztosítás, hogy a rászorulókat az ellátásokban munkaképes korukban teljesített járulékbefizetéseiktől függő mértékben, azzal valamilyen értelemben arányosan részesülnek. Az Alkotmány 70/E. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az állampolgárok jogosultak az időskori megélhetésükhöz szükséges ellátásra, a 70/E. § (2) bekezdése pedig azt, hogy az ellátáshoz való jogot az állam társadalombiztosítás útján biztosítja. Ebből az következik, hogy az ellátás valamilyen értelemben (közvetlenül vagy áttételesen) arányos a járulékfizetéssel. A munkavállalók részben maguk fizetnek jövedelmükből járulékot, részben munkaadójuk fizet utánuk. Az egészségbiztosításban az egészségbiztosítási alaphoz való hozzájárulás és az ellátás közötti kapcsolat laza, hiszen a biztosítás alapján járó természetbeni ellátás nem függ a jövedelem alapján fizetett járulék összegétől (azzal csak a táppénz arányos), a nyugdíjrendszerben azonban a nyugdíjjáradék a jövedelem alapján (a munkaadó és a munkavállaló által) fizetett járulékkal valamilyen értelemben arányosak. Ezen a magyar nyugdíjrendszerben az sem változtatott, hogy a magánnyugdíj-rendszer bevezetésével a magánnyugdíj-pénztárak tagjai a járulék kisebb része helyett magánnyugdíj-pénztári tagdíjat fizetnek (a munkaadói járulék továbbra is a társadalombiztosítási nyugdíjalapba kerül, míg a munkavállalói járulék kisebb része a társadalombiztosítási nyugdíjalapba, nagyobb része a magánnyugdíj-pénztárba), s ennek arányában a társadalombiztosítási nyugdíj helyett részben magánnyugdíjra jön létre várományuk.

A Nyaat. 36. §-ában foglalt rendelkezés szerint azon személyek számára, akik élve a törvény által is biztosított szabad választási lehetőséggel, nyilatkozatot téve fenntartják magánnyugdíj-pénztári tagságukat, az után az összeg után, amelyet a munkáltató az ő foglalkoztatásuk okán továbbra is a társadalombiztosítási nyugdíjalapba kötelesek fizetni, a társadalombiztosítási nyugdíjalapból semmiféle nyugdíjváromány nem keletkezik. Figyelembe véve, hogy ezek a személyek a Nyaat. által biztosított szabadsággal élve döntenek magánnyugdíj-pénztári tagságuk fenntartásáról, és továbbra is ugyanúgy résztvevői maradnak a törvények szerint államilag szervezett nyugdíjbiztosítás rendszerének, mint korábban, s munkáltatójuk törvényi kötelezettséget teljesítve folyamatosan jelentős mértékű hozzájárulást teljesít az ő foglalkoztatásuk okán a társadalombiztosítási javára, amely a magánnyugdíj-pénztári tagdíjjal együtt ugyanolyan terhet jelent, mint azoknak a személyeknek (illetve munkáltatójuknak) járulékkerhe, akik nem nyilatkoznak a magánnyugdíj-pénztári tagság fenntartásáról, és így a törvény erejénél fogva teljes mértékben átkerültek az állami nyugdíjrendszerbe, a társadalombiztosítási nyugdíjalapból eredő nyugdíjváromány megvonása rendkívül súlyos aránytalanságot teremt a nyugdíjrendszer egészébe teljesített befizetés és a különböző forrásból eredő nyugdíjvárományok együttese között. Ez olyan rendkívüli különbségtételt, diszkriminációt jelent járulékfizető és járulékfizető, biztosított és biztosított között, és ennek nyomán olyan rendkívüli aránytalanságot aktív korukban hasonló jövedelemszínvonalat elérő személyek időskori megélhetése között, hiszen az utóbbiakat időskori nyomorba dönti, amely súlyosan sérti az érintettek emberi méltóságát.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az előadottak alapján állapítsa meg a Nyaaat. 18. §-ának, 28. § (1) bekezdésének és 36. §-ának alkotmányellenességét, és semmisítse meg azokat.

Budapest, 2010. december 22.

Bauer Tamás

Az indítvány státusa:

Elküldve: 2010. december 22.

Alkotmánybírósági ügyszám: 1913/B/2010

Az Ab döntése: